

1. feladat (4+9=13 pont)

- a) Ismertesse az algebra alaptételét! (Komplex polinomokra.)
b) Számolja ki a $z^4 - (2 - 3i)z^3 - 6iz^2 = 0$ egyenlet megoldásait!

Mo. a) Minden legalább elsőfokú komplex (egyváltozós) polinomnak van (komplex) gyöke. **(4p)** (Vagy: Minden legalább elsőfokú komplex polinom felírható elsőfokú gyöktényezők szorzataként **(4p)**, és a gyöktényezők száma (multiplicitással számolva) megegyezik a polinom fokával.)

- b) $z^4 - (2 - 3i)z^3 - 6iz^2 = z^2(z^2 - (2 - 3i)z - 6i) = 0$ **(2p)**, ha $z = 0$ **(1p)**, vagy $z = \frac{2 - 3i + \sqrt{(2 - 3i)^2 + 24i}}{2} = \frac{2 - 3i + \sqrt{(2 + 3i)^2}}{2} = \frac{2 - 3i \pm (2 + 3i)}{2}$, **(4p)** tehát ha $z = 2$ vagy $z = -3i$. **(2p)**

2. feladat (4+10=14 pont)

- a) Mi a (sorozatokra vonatkozó) rendőrelv? (Bizonyítás nélkül mondja ki a tételt!)
b) Határozza meg az $a_n = \left(\frac{2n^2 - 3}{2n^2 + 1}\right)^{n+3}$ sorozat határértékét!

Mo. a) Ha $\forall n \geq N$ esetén $a_n \leq c_n \leq b_n$, és $\lim_{n \rightarrow \infty} a_n = \lim_{n \rightarrow \infty} b_n = A$, akkor $\lim_{n \rightarrow \infty} c_n = A$. **(4p)**

- b) $a_n = \sqrt[n]{\left(\frac{2n^2 - 3}{2n^2 + 1}\right)^{n^2}} \left(\frac{2n^2 - 3}{2n^2 + 1}\right)^3$ **(1p)**. Itt a második tényező 1-hez tart **(1p)**

, az elsőhöz pedig tudjuk, hogy $\left(\frac{2n^2 - 3}{2n^2 + 1}\right)^{n^2} = \frac{\left(1 - \frac{3}{2n^2}\right)^{n^2}}{\left(1 + \frac{1}{2n^2}\right)^{n^2}} \rightarrow \frac{e^{-3/2}}{e^{-1/2}} = e^{-2}$ **(3p)**

így elég nagy n , és $0 < \varepsilon < e^{-2}$ esetén

$$1 \leftarrow \sqrt[n]{e^{-2} - \varepsilon} \leq \left(\frac{2n^2 - 3}{2n^2 + 1}\right)^n \leq \sqrt[n]{e^{-2} + \varepsilon} \rightarrow 1, \quad \text{(3p)}$$

így a rendőrelv miatt $a_n \rightarrow 1$ **(2p)**

3. feladat (8+10=18 pont)

- a) Mondja ki és bizonyítsa be a szorzatfüggvényre vonatkozó deriválási szabályt!
b) Adja meg a legbővebb intervallumokat, ahol az $f(x) = (3x + 5)e^{x^2 + 7x - 2}$ függvény monoton! Milyen lokális szélsőérték helyei vannak a függvénynek?

Mo. a) $(fg)' = f'g + fg'$ **(2p)** (Ahol f és g deriválható.)

$$\begin{aligned}(fg)'(x) &= \lim_{h \rightarrow 0} \frac{f(x+h)g(x+h) - f(x)g(x)}{h} = & \text{(2p)} \\ &= \lim_{h \rightarrow 0} \frac{f(x+h) - f(x)}{h} g(x+h) + f(x) \lim_{h \rightarrow 0} \frac{g(x+h) - g(x)}{h} = & \text{(3p)} \\ &= f'(x)g(x) + f(x)g'(x)\end{aligned}$$

Az első határérték számításánál felhasználtuk, hogy ha g deriválható egy pontban, akkor ott folytonos is. **(1p)**

b) $f'(x) = 3e^{x^2+7x-2} + (3x+5)(2x+7)e^{x^2+7x-2} = (6x^2+31x+38)e^{x^2+7x-2} = 0$ **(3p)**, ha $x = \frac{-31 \pm 7}{12}$ **(2p)**, így a függvény monoton növekvő a $(-\infty, \frac{-19}{6}]$ és $[-2, \infty)$ intervallumon, és monoton csökkenő a $[\frac{-19}{6}, -2]$ intervallumon. **(3p)**. Az $x = \frac{-19}{6}$ pontban lokális maximum, az $x = -2$ pontban lokális minimum van **(2p)**.

4. feladat (4+11=15 pont)

a) Adjon elégséges feltételt arra, hogy egy intervallumon differenciálható függvény invertálható legyen! (Bizonyítás nélkül.)

b) $f(x) = 2 - \arcsin\left(\frac{3}{x^2}\right)$

Adja meg f értelmezési tartományát és deriváltját! Határozza meg a legbővebb -2 pontot tartalmazó nyílt intervallumot, amelyen a függvény invertálható, és adja meg itt a függvény inverzét!

Mo. a) Ha az I intervallum minden x pontjában $f'(x) > 0$ (vagy $\forall x \in I : f'(x) < 0$), akkor f invertálható I -n. **(4p)**

b) $D_f = (-\infty, -\sqrt{3}] \cup [\sqrt{3}, \infty)$ **(2p)**. $f'(x) = \frac{\frac{6}{x^3}}{\sqrt{1 - \frac{9}{x^4}}}$ **(3p)**. $f'(x) < 0$ ha

$x \in (-\infty, -\sqrt{3})$ **(1p)**, tehát f invertálható a $(-\infty, -\sqrt{3})$ intervallumon **(1p)**, és itt inverze $f^{-1}(x) = -\sqrt{\frac{3}{\sin(2-x)}}$ **(4p)**.

5. feladat (4+11=15 pont)*

a) Ismertesse a helyettesítéses integrálás módszerét határozatlan integrálra!

b) Megfelelő helyettesítéssel adja meg az $f(x) = \frac{\sqrt{2x+3}-1}{x-11}$ függvény határozatlan integrálját!

Mo. a) $\int f(x) dx = \int f(\varphi(t))\dot{\varphi}(t) dt|_{t=\varphi^{-1}(x)}$ **(3p)** Feltételek: egy I intervallumon φ invertálható és differenciálható **(1p)**, f -nek létezik primitív függvénye I -n.

b) $t = \sqrt{2x+3}$ (1p) behelyettesítéssel $x = \frac{t^2-3}{2} = \varphi(t)$, így $\varphi'(t) = t$ (2p),
tehát

$$\int \frac{\sqrt{2x+3}-1}{x-11} dx = \int \frac{t-1}{\frac{t^2-3}{2}-11} \cdot t dt = 2 \int 1 + \frac{25-t}{t^2-25} dt \quad (3p)$$

Itt $\frac{25-t}{t^2-25} = \frac{A}{t-5} + \frac{B}{t+5}$ (1p), ahol $A+B = -1$ és $5(A-B) = 25$ (1p), így
 $A = 2, B = -3$ (1p), így

$$\int \frac{\sqrt{2x+3}-1}{x-11} dx = 2\sqrt{2x+3} + 4 \ln |\sqrt{2x+3}-5| - 6 \ln(\sqrt{2x+3}+5) + c \quad (2p)$$

6. feladat (12 pont)*

Számolja ki a $\int_{-\frac{\pi}{3}}^{\frac{\pi}{2}} |\sin^3 x \cos^4 x| dx$ integrált!

Mo. $f(x) := \sin^3 x \cos^4 x > 0$, ha $x \in (0, \frac{\pi}{2})$, és $f(x) < 0$, ha $x \in (-\frac{\pi}{3}, 0)$ (2p), így

$$\int_{-\frac{\pi}{3}}^{\frac{\pi}{2}} |f(x)| dx = \int_{-\frac{\pi}{3}}^0 (-f(x)) dx + \int_0^{\frac{\pi}{2}} f(x) dx. \quad (2p).$$

$\sin^3 x \cos^4 x = \sin x(1 - \cos^2 x) \cos^4 x = \sin x \cos^4 x - \sin x \cos^6 x$ (2p), így

$$\int \sin^3 x \cos^4 x dx = -\frac{\cos^5 x}{5} + \frac{\cos^7 x}{7} + c \quad (3p),$$

és

$$\begin{aligned} \int_{-\frac{\pi}{3}}^{\frac{\pi}{2}} |\sin^3 x \cos^4 x| dx &= \left[+\frac{\cos^5 x}{5} - \frac{\cos^7 x}{7} \right]_{-\frac{\pi}{3}}^0 + \left[-\frac{\cos^5 x}{5} + \frac{\cos^7 x}{7} \right]_0^{\frac{\pi}{2}} = (2p) \\ &= +\frac{2}{5} - \frac{2}{7} - \frac{(1/2)^5}{5} + \frac{(1/2)^7}{7} \quad (1p). \end{aligned}$$

7. feladat (6+7=13 pont)*

a) Milyen α esetén konvergens az $\frac{1}{x^\alpha}$ függvény improprius integrálja a $(0, 1)$, és az $(1, \infty)$ intervallumon? (A tanult állításokat mondja ki bizonyítás nélkül!)

b) Számolja ki az $\int_0^\infty \frac{2}{9+4x^2} dx$ integrált!

Mo. a) $\int_1^{\infty} \frac{1}{x^\alpha} dx$ pontosan akkor konvergens, ha $\alpha > 1$. **(3p)**

$\int_0^1 \frac{1}{x^\alpha} dx$ pontosan akkor konvergens, ha $\alpha < 1$. **(3p)**

b) $\int \frac{2}{9+4x^2} dx = \frac{2}{9} \int \frac{1}{1+(\frac{2x}{3})^2} dx = \frac{1}{3} \operatorname{arctg} \frac{2x}{3} + c$ **(4p)**

így $\int_0^{\infty} \frac{2}{9+4x^2} dx = \lim_{\omega \rightarrow \infty} \frac{1}{3} \operatorname{arctg} \frac{2\omega}{3} = \frac{\pi}{6}$ **(3p)**

IMSC feladat (14 IMSC pont)

Hány valós zérushelye van az $F(x) = \int_{-1}^x \operatorname{sh}(t^3) dt$ függvénynek?

Mo. $F(-1) = 0$ **(2p)**. Mivel $F'(x) = \operatorname{sh}(x^3)$ **(2p)** egyetlen zérushelye 0 **(2p)**, így legfeljebb egy pozitív és egy negatív zérushelye lehet a függvénynek **(2p)**. Mivel $F(0) < 0$ **(2p)**, és $\lim_{x \rightarrow \infty} F(x) = \infty$ **(2p)**, így van egy pozitív zérushelye is a függvénynek **(2p)**.
